

A helybéli gyermekekkel egy szípközön verőfényes napon érkezünk az istenházába

FOTÓ: BARABÁS ÁKOS

Karácsony felé Karácsonyfalván

Az Árpád-kortól a barokkig nyújt látnivalót az unitárius templom

• A Merke-tető alatt fekvő Homoródkarácsonyfalva adventben is kiragyo a tájból. Unitárius templomának falain legendák és igaz történetek elevenednek meg, festett mennyezeti fakazettái magasba emelik a tekintetet. Akiket pedig a rovás emlékek tartanak izgalomban, találnak itt egy rovott követ is, amelyet fejjel lefelé illesztettek a falba...

MOLNÁR MELINDA

Már-már szállóige, hogy Karácsonyfalvára visszatért Szent László király, hogy az ősi székely legenda tanúsága szerint megmentse népét. A templom szépségeiért messze földről érkezettek, de a helybéliek is tágra nyílt szemmel csodálkoznak rá mindarra, ami eme imádsággal, törődéssel megszentelt helyen felragyog az évszázadok mögött. Régi Szent László-himnusz idéző hely: „Képed fel-festették (...) fénylik, mint nap”.

Közel ezer év egy helyen

A templom hajója és félköríves szentélye a szakirodalom szerint a 13. század második felében épült. A torony Agnus Dei-domborművel díszített kapujának szemöldökkövében az 1496-os évszám olvasható. A torony második szintjén lévő északi lőrésablak bélétebe be-

lazva látható a még megfejtetlen rovásírásos kő.

Belépve uralja a látóteret az Udvarhelyszéken eddig utolsóként napvilágra hozott Szent László-falképciklus, amely utolsó csatájának jeleneteit, az 1068-as úz-besenyő betörést megfékező kerlési ütközet teljes jelenetsorát mutatja. A királyi kihallgatás jelenetét, majd amint hadba vonulása előtt megáldja a váradi püspök. Aztán a Székelyföldön máig ismert legenda dinamikus csatajelenete következik, amint egymásnak esik a magyar és a kun sereg. Majd a menekülő kun lányrabló lován hátrafordulva lövi ki nyílveszőjét a sebezhetetlen hercegre. Az elarbolt leány László segítségére siet, a herceg pedig szekercéjével levágja a kun lábát. Az utolsó előtti jelenet azt a pillanatot rögzíti, amikor László a megsebesített pogányt hájánál fogva tartja, a megmentett leány pedig lesújt a herceg kardjával a kun nyakára. A záró kép egy fa alatti pihenésüket mutatja.

Bár a – karácsonyfalvi szóhasználatnál – „ferde kép” hasonló a többi Szent László-ciklushoz, több egyedi elemet tartalmaz. A birkózási jelenetben Szent László nem harci, hanem más öltözetet visel: barna színű, bársony ruházattal csak Karácsonyfalván találkozhatunk. A pihenési jelenet háttérben egy katonát is látható, Szent László almát őrzi – tehát ebben a jelenetben, egyedi módon, hárman vannak.

Ami a fenti, 11,6 m hosszúságú és 2 m szélességű képsorok alatt látszik, minden bizonnyal régebbi keltezésű falkép.

Lángi József restaurátor az eddig feltárt Anjou- és Zsigmond-kori falképek közül Jézus születésének jelenetét a 14. század első felére keltezi, ugyanannak a századnak a második felében festhették a Szent László-legendát. A háromkirályok hódolatát, illetve a Szent Ilona császárnőt ábrázoló freskó megfestésére az 1496-ban történt toronyépítés idején kerülhetett sor. 2005-ben derült ki, hogy a szentély teljes felülete is festett és a hajó északi falán több, különböző korokból származó képszalag található – megnyitott szelvényeik betekintést engednek abba, amit a mészréteg egyelőre eltakar.

Fa berendezési remekművek

A templom talán legértékesebb berendezési műalkotása az 1752-ben

készült, nyolc hosszanti oszlopba és tizenkét sorba tagolt, kilencvenhat táblás festett kazettás mennyezet. Nagyobb hányadát rozettás növényornamentika, virágkompozíciók ékesítik. A pelikánoson nincsenek kispelikánok, csak a saját magát csipkedő madarat, a protestáns ikonográfi a helyi jellegzetességű ábrázolását látjuk. Mellette egy alma-, illetve körtefás festésű tábla. Fellelhető ugyanakkor a koronás kígyó, avagy sárkány, saját farkába harapó kígyó – az örökkévalóság képi megjelenítése. Három központi táblán tisztán olvashatók az ó- és újszövetségi ígék.

A templom központi karzata 1789 előtt készült, a déli irányú megtoldást 1853 és 1855 között helyezték fel. A szőszékkorona és az úrasztala egy időben, 1798-ban készült el. A padfestés egykori mintáit pillanatnyilag kutatóablakok sejtetik.

Útravaló

Majd' ezer év hitbizománya ez a templom. Karácsony felé érdemes pár adventi órát rá szánni. Pihenésük meg pillantásukat az egyetlen templomkert möhös sírkövön is, melynek felírata „Foghúzó Barabás Mózes” életútjáról regél. A falakon kívül, Erzsébet királyné emlékművétől érdemes felnézni a karcsú toronyra: a benne régi hangján megszólaló időmérő a napot életórákra tagolja.

• RÖVIDEN

Mikulás-járás

Kétezer gyermeket ajándékozott meg a székelyudvarhelyi Mikulás tegnap: délelőtt a városi bölcsődébe, majd Székelyudvarhely összes napközijébe ellátogatott a télapó, koradélután pedig a sérült gyerekekkel foglalkozó Szent Ferenc Alapítványnál és az Orbán Alapítvány Bicebóca-házába is ellátogatott. A városi kórház kisbetegei sem maradtak ki a Mikulás-járásból. Tavaly helyi vállalkozók támogatták, idén viszont a polgármesteri hivatal a városi költségvetésből finanszírozta az ajándékozást. Így összesen 20 ezer lejből kétezer darab csomagot állítottak össze. Ezekből kétféle készült, ezer-ezer darab mindkét féléből. A csomagok egységára 10 lej, tartalmuk eltérő. (K.E.)

Kivételesen jól teljesítettek

Gyerkó Levente, Bokor Sándor, Katona Mihály és Kovács Lehel polgármesterek vehették át az Vidéki Beruházások Ügy-nökségének (AFIR) elismerő plakettjét kedden Gyulafehérváron: az ügynökség fennállásának 18 évfordulója alkalmából azon településeket díjazták, akik az elmúlt pályázati ciklusban a legtöbb európai uniós támogatást hívták le. Udvarhelyszéken Galambfalva, Parajd, Korond és Farkaslaka községek jeleskedtek e téren. Hargita megyéből 12 településvezető vett részt a gálán, köztük a négy felsorolt udvarhelyszéki polgármester is. A köztársasági díjazottjai között többségben magyar településvezetők voltak, mondta el lapunknak Kovács Lehel, Farkaslaka község polgármestere. „Szép számban képviseltették magukat a székelyföldi előjárók” - tette hozzá. Farkaslakán egyébként az legutóbbi pályázati ciklusban közel 7 millió euró értékben nyújtottak be nyertes pályázatokat. A sikerhez csapatmunka kellett, hangsúlyozta a községvezető: a helyi Polgármesteri Hivatalnál ugyan egy főállású projektmenedzser foglalkozik a pályázati ügyekkel, de „kemény összefogás, csapatmunka”, illetve külső tanácsadók bevonására is szükség volt az eredményhez, árulta el Kovács Lehel. (K.E.)

Székelyhon
AZ UDVARHELYI HÍRADÓ

Udvarhelyszék napilapja,
az Erdélyi Média-tér Egyesület
médiaportfóliójának tagja.

Főszerkesztő Kozán István
Főszerkesztő-helyettes Kovács Eszter
Fotórovat-vezető Beliczay László
Tartalomigazgató Szűszer Róbert
Ügyvezető igazgató Zilahi Imre

Szerkesztőségigatog Fülöp-Székely Botond, Molnár Melinda,
Pál Gábor, Széchy István, Zátyi Tibor,
Barabás Ákos (fotó)

Olvasószerkesztő Sóllyom Erika
Tördelőszerkesztők Csáki Ferenc, Smid Kitti
TV-műsor, Szórakozás Gráf Botond
Apróhirdetés Bálint Erika
Reklám Gagyi Erika (0726-720341)
Lapterv Mihály László, Tókos Attila

Az (X) szígnóval el lá tott szö ve gek fi ze-
tett reklámok, közlemények. Amegjelent
írások nem feltétlenül szerkesztőség
véleményét tükrözik!
Szerkesztőségünk fenntartja jogot,
hogy a beérkezett levelek és másféle írá-
sok közléséről dönt sön. Kéz íra to kat nem
örzünk meg, és nem küldünk vis sza.
Hirdetésfelvétel és terjesztés szerkesz-
tőség címén hétköznap 8-16 óra között.

Megjelenik munkanapokon.
Kiadó: Prima Press Kft.
ISSN: 1844-430X